

ระเบียบวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์วิดีโอ” ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา (CONTENT ANALYSIS) หรือตัวบท (TEXT) ของภาพยนตร์ไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาพยนตร์ไทยที่ฉายทั่วประเทศในระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และศึกษาเฉพาะภาพยนตร์ที่ถูกบันทึกลงในเทปบันทึกภาพ (VIDEO) ที่สามารถรวบรวมได้เท่านั้น โดยกำหนดลักษณะกลุ่มตัวอย่างไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับครอบครัว
2. เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาหลัก (THEME) แสดงให้เห็นถึงชีวิตหรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว คือ พ่อ แม่ ลูก และ ญาติ ๆ และเรื่องราวชีวิตคู่หรือความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

จากการกำหนดลักษณะดังกล่าว ทำให้พบภาพยนตร์ที่ต้องการศึกษาจำนวน 10 เรื่อง ซึ่งภาพยนตร์ทั้ง 10 เรื่องนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าแต่ละเรื่องนั้นมีเนื้อหาหลัก (THEME) ที่แสดงถึงภาพชีวิตครอบครัวที่แตกต่างกัน โดยแบ่งแยกได้ 3 ลักษณะคือ

1. ภาพยนตร์ไทยที่มีเนื้อหาหลัก (THEME) เกี่ยวกับชีวิตหรือความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวคือพ่อ แม่ ลูก และ ญาติพี่น้อง พบภาพยนตร์ตามลักษณะดังกล่าวนี้ 4 เรื่อง ได้แก่
 - ปุกปุย (2533)
 - ครั้งนี้โลกขาดไม่อยู่ (2535)
 - บุญตั้งไข่ (2535)
 - เมียพ่อขอไว้คน (2535)
2. ภาพยนตร์ไทยที่มีเนื้อหาหลัก (THEME) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งไม่ใช่ พ่อ แม่ ลูก แต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างญาติที่ต้องมาใช้ชีวิตอยู่รวมภายในบ้านเดียวกัน พบภาพยนตร์ตามลักษณะดังกล่าวนี้ 1 เรื่องได้แก่

- โตแล้วต้องโต (2535)

3. ภาพยนตร์ไทยที่มีเนื้อหาหลัก (THEME) เกี่ยวกับชีวิตคู่ หรือความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา และญาติพี่น้อง พบภาพยนตร์ตามลักษณะดังกล่าวนี้ 5 เรื่องได้แก่

- แรงฤทธิ์พิชฆาต (2533)
- หัวใจห้องที่ 5 (2533)
- สงครามเมีย (2534)
- น้องเมีย (2534)
- เพราะฉะนั้น นั่นนะซี (2535)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทวีดิโอเทปภาพยนตร์ไทย

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. รวบรวมรายชื่อภาพยนตร์ไทยที่ฉายทั่วประเทศในระหว่าง ปีพ.ศ. 2533 - 2535 จากหอภาพยนตร์แห่งชาติ
2. หาภาพยนตร์ไทยตามรายชื่อที่ปรากฏในแต่ละปี ซึ่งได้ถูกบันทึกลงในวีดิโอแล้ว จากศูนย์วีดิโอต่างๆในเขตกรุงเทพฯ เพื่อนำมาชมและคัดเลือกภาพยนตร์ตามลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา พบภาพยนตร์ดังต่อไปนี้
 - ปี 2533 จากรายชื่อภาพยนตร์ไทย 113 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ถูกบันทึกลงในวีดิโอแล้ว 39 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ต้องการศึกษา 3 เรื่อง คือ ปุกปุย, แรงฤทธิ์พิชฆาต, หัวใจห้องที่ 5
 - ปี 2534 จากรายชื่อภาพยนตร์ไทย 107 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ถูกบันทึกลงในวีดิโอแล้ว 40 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ต้องการศึกษา 2 เรื่อง คือ น้องเมีย และ สงครามเมีย
 - ปี 2535 จากรายชื่อภาพยนตร์ไทย 91 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ถูกบันทึกลงในวีดิโอแล้ว 49 เรื่อง พบภาพยนตร์ที่ต้องการศึกษา 5 เรื่อง คือ ครั้งนี้โลกหยุดไม่อยู่, บุญตั้งไข่, เมียพ่อขอไว้คน, โตแล้วต้องโต และ เพราะฉะนั้น นั่นนะซี

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆที่มีเนื้อหา เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ที่นำมาศึกษา เช่นรายชื่อภาพยนตร์ไทยในแต่ละปี บทวิจารณ์ภาพยนตร์ เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบท (TEXT) ของภาพยนตร์ ประเด็นที่ทำการวิเคราะห์คือ
 - ลักษณะโครงสร้างสภาพชีวิตครอบครัวตามที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย
 - ลักษณะบทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย
 - กลวิธีการนำเสนอภาพชีวิตครอบครัวในภาพยนตร์ไทย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องมาประกอบการศึกษาด้วย เพื่อทำให้เกิดความคิดและมุมมองที่หลากหลายมากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ภาพชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์วิดีโอ” ศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (CONTENT ANALYSIS) จากตัวบทของภาพยนตร์ไทย โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์เป็นภาพยนตร์แต่ละเรื่อง เพื่อพิจารณาว่าภาพยนตร์แต่ละเรื่องนั้นมีการนำเสนอภาพชีวิตครอบครัวในลักษณะอย่างไรบ้าง

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการอธิบายและตาราง